

Seminarium doktoranckie

Metodyka pracy naukowej – etap doktoratu

Katedra Historii Filozofii
Starożytnej i Średniowiecznej

Plan

- **Wymagania ustawowe**
- **Wymagania zwyczajowe – opinia promotora i recenzje**
- **Egzaminy doktorskie**

USTAWA
z dnia 14 marca 2003 r.
o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o
stopniach i tytule w zakresie sztuki
Dz.U. z 2003 r. Nr 65, poz. 595; z 2005 r. Nr 164, poz. 1365.

Art. 1.

1. Stopniami naukowymi są stopnie doktora i doktora habilitowanego określonej dziedziny nauki w zakresie danej dyscypliny naukowej.

Art. 12.

1. Stopień doktora nadaje się osobie, która:
  - 1) posiada tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera, lekarza lub inny równorzędny;
  - 2) zdała egzaminy doktorskie w zakresie określonym przez radę jednostki organizacyjnej;
  - 3) przedstawiła i obroniła rozprawę doktorską.

Egzaminy doktorskie

2. Egzaminy doktorskie są przeprowadzane w zakresie:

- 1) dyscypliny podstawowej odpowiadającej tematowi rozprawy doktorskiej;
- 2) dyscypliny dodatkowej;
- 3) języka obcego nowożytnego.

Rozprawa doktorska

Art. 13.

1. Rozprawa doktorska, przygotowywana pod opieką promotora, powinna stanowić oryginalne rozwiązanie problemu naukowego lub artystycznego oraz wykazywać ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w danej dyscyplinie naukowej lub artystycznej, a także umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej lub artystycznej.
2. Rozprawę doktorską może stanowić praca projektowa, konstrukcyjna, technologiczna lub artystyczna, jeżeli odpowiada warunkom określonym w ust. 1.
3. Rozprawę doktorską może także stanowić samodzielna i wyodrębniona część pracy zbiorowej, jeżeli wykazuje ona indywidualny wkład kandydata, odpowiadający warunkom określonym w ust. 1.

Uprawnienia do nadania doktoratu

Art. 14.

1. Przewód doktorski przeprowadza i stopień doktora nadaje:

- 1) w szkole wyższej - rada wydziału lub rada innej jej jednostki organizacyjnej;
- 2) w innej placówce naukowej - rada naukowa.

Przewód doktorski

2. Czynności przewodu doktorskiego kończą się uchwałami rady jednostki organizacyjnej

w przedmiocie:

- 1) wszczęcia przewodu doktorskiego i wyznaczenia promotora;
- 2) wyznaczenia recenzentów;
- 3) przyjęcia rozprawy doktorskiej i dopuszczenia jej do publicznej obrony;
- 4) przyjęcia publicznej obrony rozprawy doktorskiej;
- 5) nadania stopnia doktora.

Nieprzyjęcie rozprawy doktorskiej

3. Nieprzyjęta rozprawa doktorska nie może być podstawą do ubiegania się o nadanie stopnia doktora w innych jednostkach organizacyjnych.

4. Jeżeli osoba ubiegająca się o nadanie stopnia doktora w wyznaczonym terminie nie przystąpi do egzaminów doktorskich albo nie przedstawi rozprawy doktorskiej, rada jednostki organizacyjnej może podjąć uchwałę o zamknięciu przewodu doktorskiego.

Opinia promotora

Prezentuje pracę

- 1. ogólnie
- 2. nie musi wytykać błędów
- 3. przedstawia doktoranta (krótko)

Recenzja doktorska (prof. A.B.Stępień)

1. Charakterystyka formalna

- język
- struktura
- temat

2. Ocena merytoryczna (immanentna - czy zrealizował swoje zamierzenia; transcendentna - czy teza jest prawdziwa, argumentacja prawidłowa, temat ważny i nowy)

- czy temat jest ważny
- czy ukazuje stan badań (erudycja)
- nowość pracy (traktowana b. szeroko)
  - nowa teza
  - nowa argumentacja
  - uporządkowanie wiadomości na dany temat
  - usytuowanie na nowym tle

Schemat pracy naukowej

Wstęp

- **Przyczyny podjęcia tematu i jego uzasadnienie**
- **Stan badań**
- **Podział materiału**
- **Metoda pracy**
- **Cele badawcze**

Schemat pracy naukowej

Rozdziały

- Obowiązuje podział logiczny (rozdziały są zbiorami rozłącznymi, lecz całkowicie mieszczącymi się w temacie; to samo dotyczy podrozdziałów w relacji do rozdziałów)
- Pożądane jest zachowanie proporcji rozdziałów i podrozdziałów

Schemat pracy naukowej

Zakończenie

- Podsumowanie (unikać streszczenia!)
- Wnioski (nawiązujemy do celów badawczych)
- Perspektywy badawcze

Opis bibliograficzny

Polska Norma: PN-73/N-01152.

Opis bibliograficzny. Postanowienia ogólne.

Wyd. 2 Warszawa, Wydawnictwa

Normalizacyjne „Alfa” 1984.

Kolejność opisu

- 1 - nazwa autora lub autora wyboru (przy antologiach),
- 2 - tytuł i podtytuły opisywanego dzieła,
- 3 - nazwa redaktora naukowego (przy pracach zbioro-wych),
- 4 - oznaczenie wydania,
- 5 - numer tomu,
- 6 - miejsce wydania,
- 7 - nazwa wydawcy (nie obowiązkowo)
- 8 - rok wydania,
- 9 - liczba stron,
- 10 - nazwa i numer serii.

Przygotowanie merytoryczne

- A. Wybór tematu
- B. Wybór metody
- C. Dokumentacja
- D. Sporządzanie bibliografii
- E. Lektura
  - 1. Czytanie inteligentne
  - 2. Notowanie
- F. Fiszki
- G. Cytaty
- H. Przypisy

Redakcja pracy

- A. Styl pracy
- B. Wstęp
- C. Rozwinięcie
- D. Zakończenie
- E. Spis treści
- F. Indeksy
- G. Aneksy
- H. Przedmowa
- I. Graficzny układ pracy

REGUŁY ANALIZY TEKSTU

(Mieczysław Gogacz)

Katedra Historii Filozofii
Starożytnej i Średniowiecznej

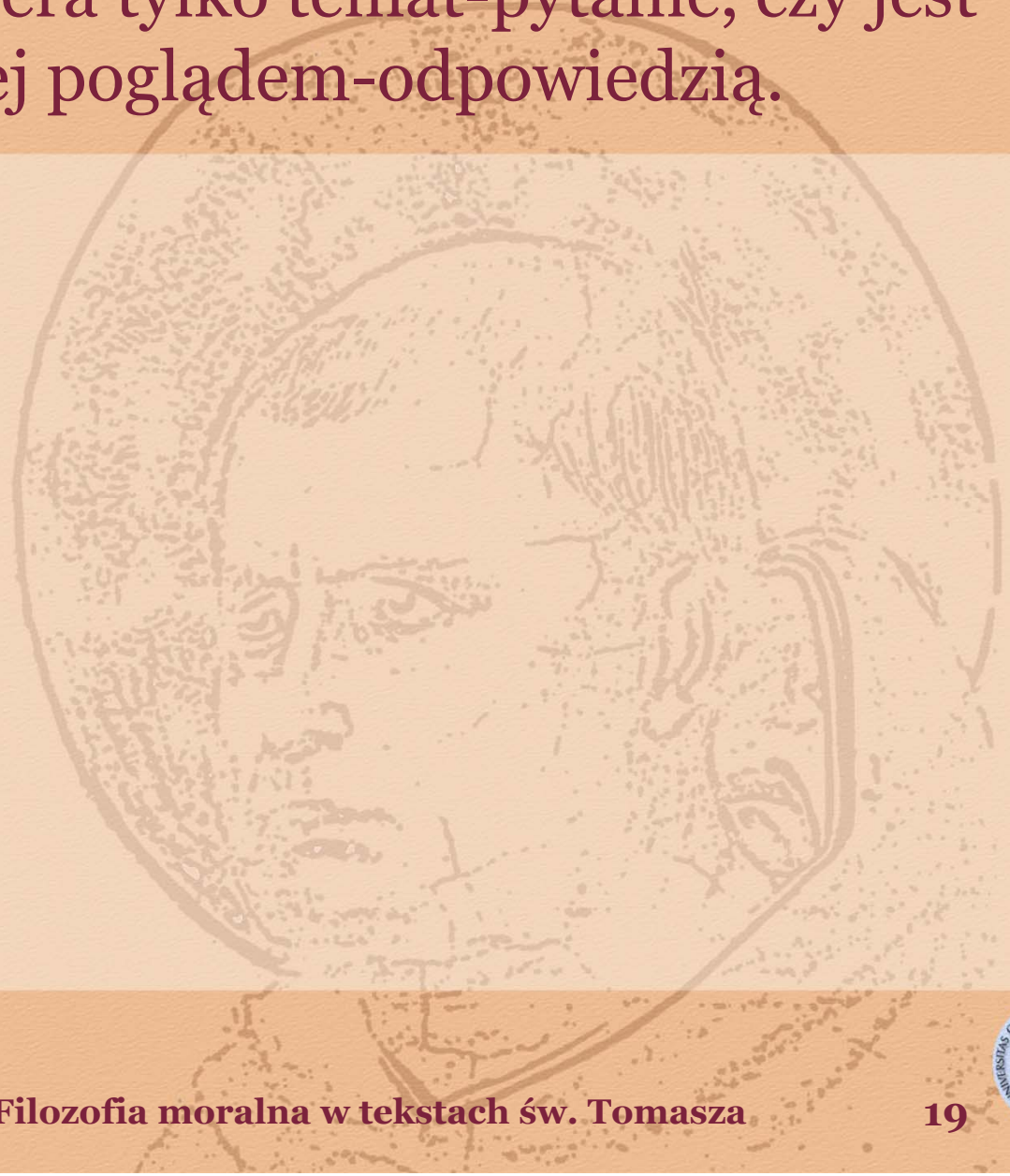
Filozofia moralna w tekstach św. Tomasza

18

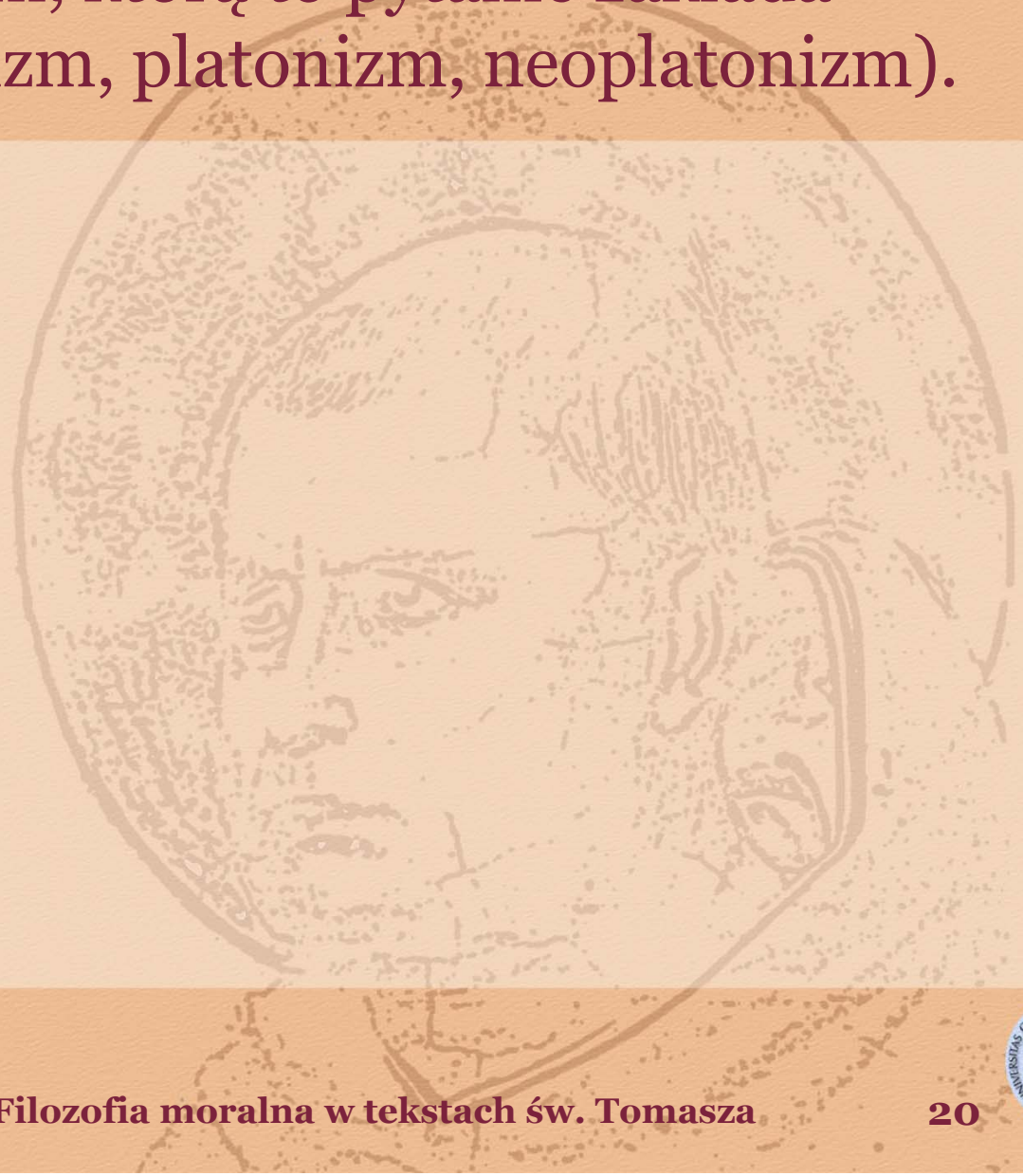

1. Należy zorientować się, czy treść danego tekstu zawiera tylko temat-pytanie, czy jest raczej poglądem-odповідzią.

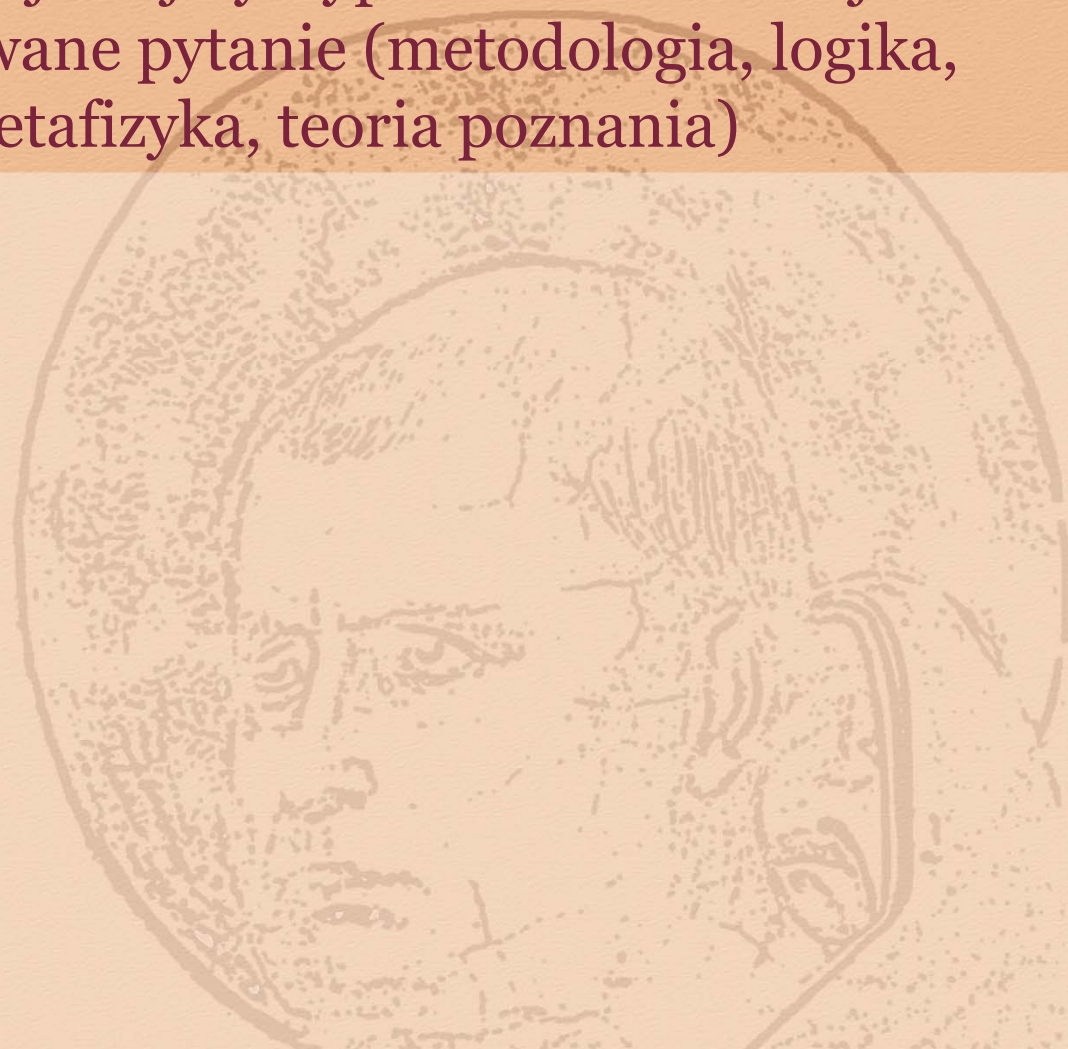

2. Następnie należy określić charakter filozofii, którą to pytanie zakłada (arystotelizm, platonizm, neoplatonizm).

3. Jeśli temat jest treścią danego zdania, to należy rozstrzygnąć w jakiej dyscyplinie filozoficznej zostało sformułowane pytanie (metodologia, logika, metafizyka, teoria poznania)

4. Przy precyzowaniu poglądu należy sprawdzić, czy:

- dany pogląd jest wbudowany w ciąg analizy tematu danego tekstu,
- dany pogląd stanowi szczegółową tezę zewnętrzną wobec analizy

Należy odróżnić przytaczany pogląd od erudycji

5. Jakie funkcje spełnia wykładany w tekście pogląd?

- a. Czy jest to wzięty z jakiejś metafizyki pogląd modyfikowany przez autora na drodze wbudowywania go w ciąg analiz
- b. Czy jest to pogląd w tym ciągu analizy niezmieniony i tylko dodany do ujęć w swym kształcie właściwym: arystotelizmowi, platonizmowi, neoplatonizmowi, awicenianizmowi, czy innej metafizyce?
- c. Czy jest to pogląd mieszający różne filozofie w sposób nie dający się rozdzielić

6. Należy odróżnić dwie funkcje erudycji w tekście:

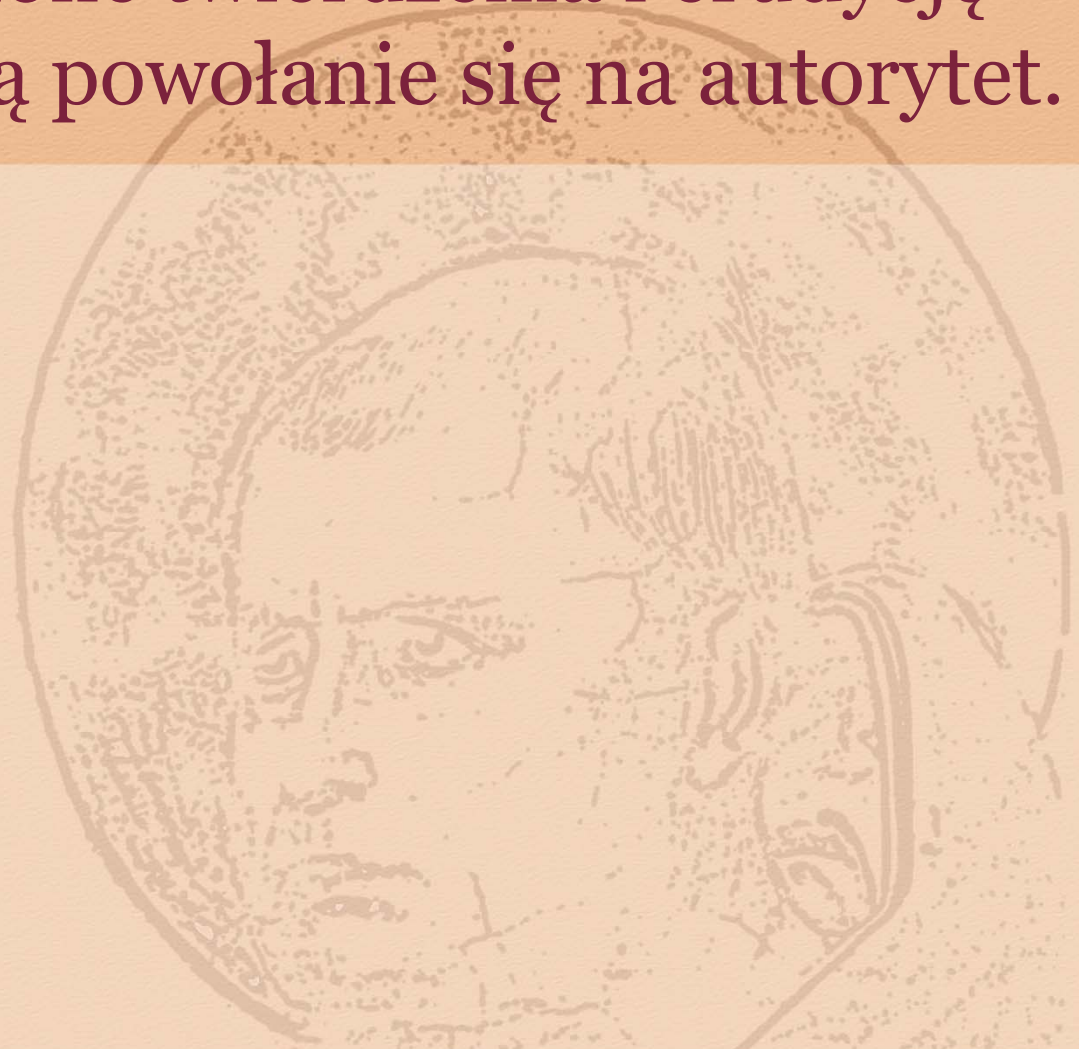
- a. Jako tło lub kontekst, przy pomocy którego autor precyzuje swój pogląd
- b. Jako grupa twierdzeń nie związanych wprost z poglądem autora.

7. Należy odróżnić erudycję stanowiącą przytoczone twierdzenia i erudycję stanowiącą powołanie się na autorytet.

8. Należy nie pomylić, czy określoną erudycję, autor akceptuje, czy odrzuca.

9. Jeśli erudycja jest akceptowana, to należy ustalić w jaki sposób autor się nią posługuje

- a. Czy jest ona punktem wyjścia jakiegoś tematu,
- b. czy jest poszukiwaniem rozwiązania w ramach danego tematu,
- c. czy może jest dodatkowym argumentem w obrębie tematu i jego rozwiązania.

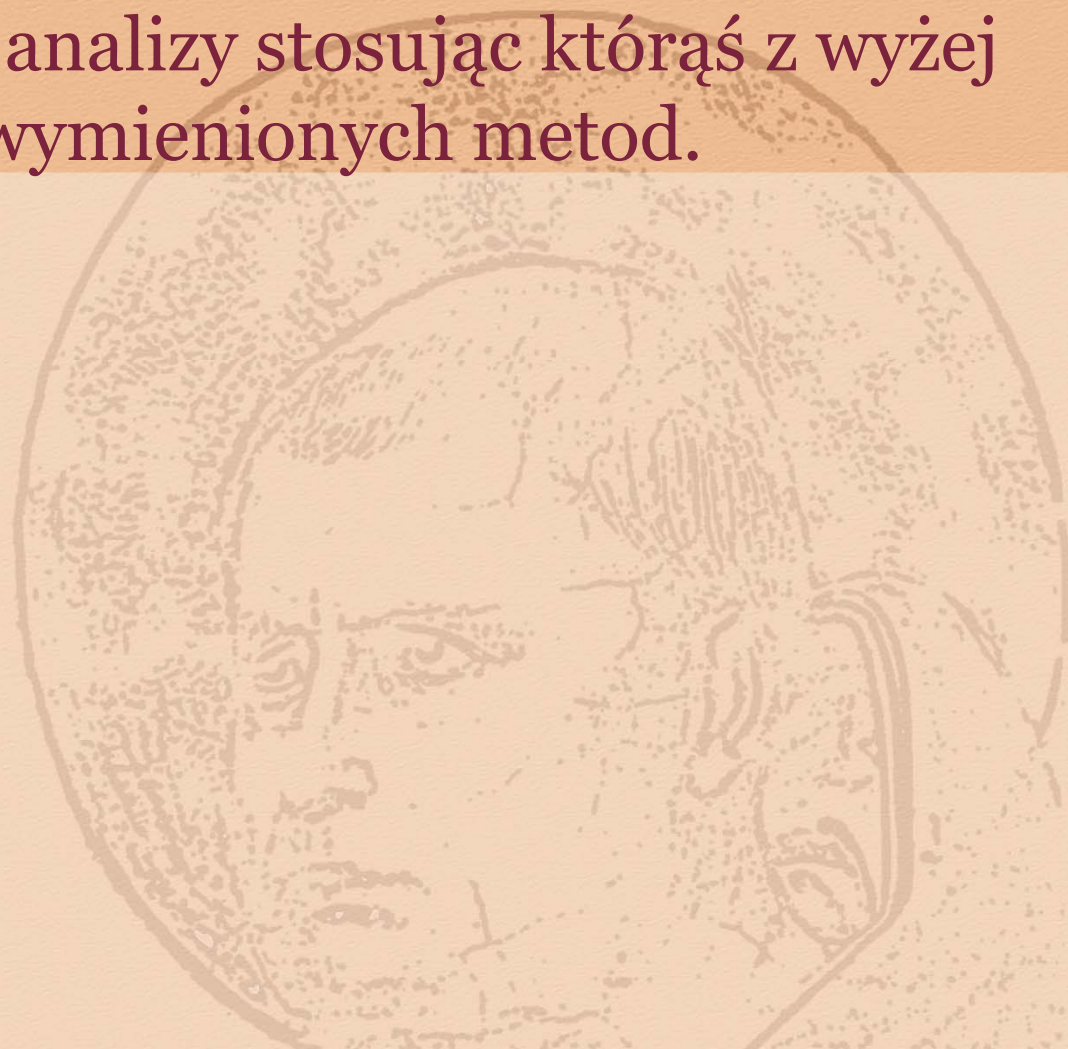
10. Jeśli pogląd lub erudycja jest argumentem, to należy ustalić charakter i odmianę tego argumentu:

- a. odróżnienie i ustalenie zakresu pojęć,
- b. dialektyczne kontrastowanie czynników równorzędnych,
- c. apofatyczne porównanie doskonałego z niedoskonałym;
- d. analogię proporcjonalności właściwej w wersji ogólnej, a także transcendentalnej,
- e. ukazywanie koniecznych czynników strukturalnych bytu,
- f. autorytet jakiegoś filozofa w krótkim stwierdzeniu np.

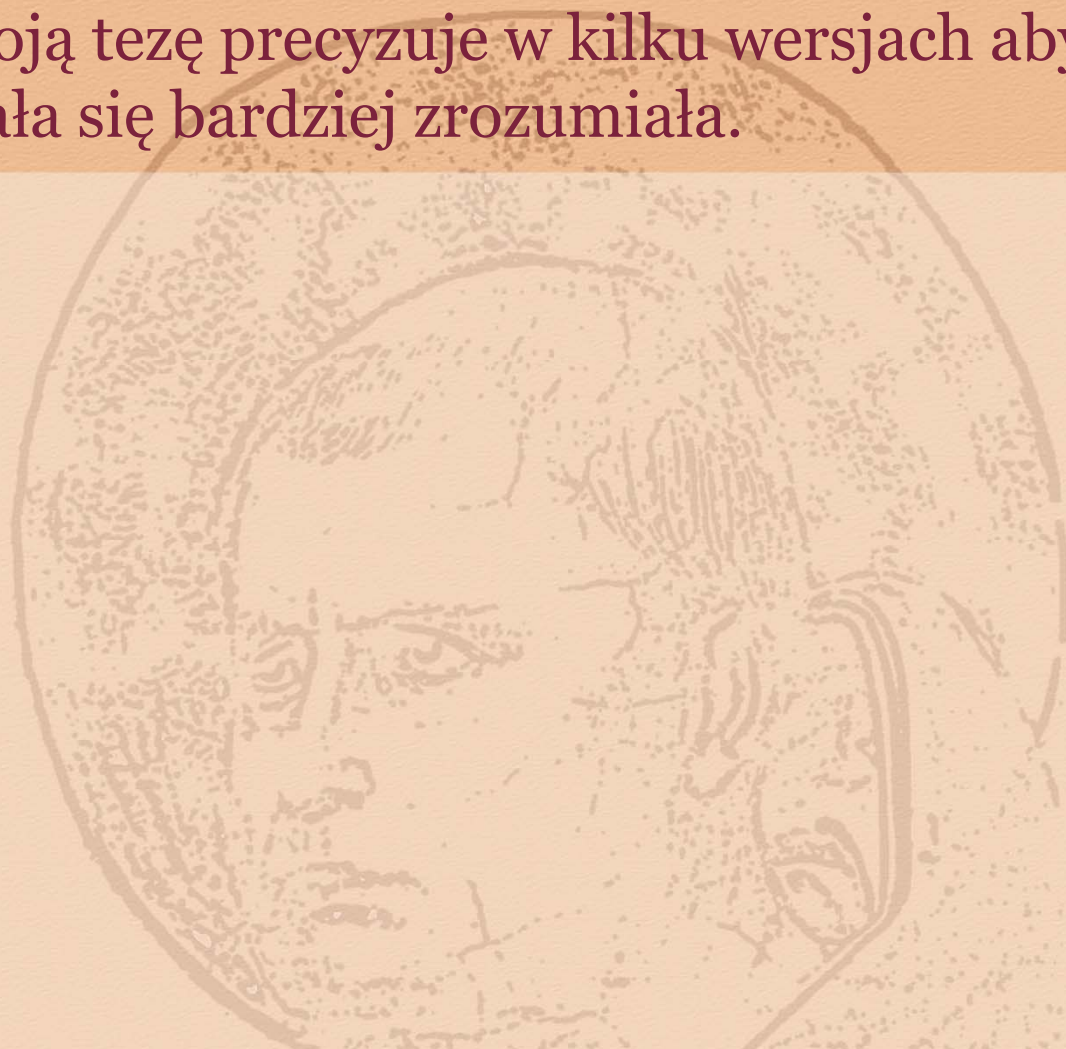

11. Należy ustalić w jakim porządku (logicznym czy metafizycznym) autor dokonuje analizy stosując którąś z wyżej wymienionych metod.

12. Należy ustalić, czy autor w danym porządku analizuje problem i szuka jego rozwiązania, czy raczej jakąś jedną swoją tezę precyzuje w kilku wersjach aby stała się bardziej zrozumiała.

13. Należy odróżnić twierdzenia wypracowane przez autora od twierdzeń przytaczanych jako argument, jako teza kontrastująca, jako punkt wyjścia w poszukiwaniu tematu filozoficznego, lub rozwiązania.

